

De Heilige Stoel

Boodschap van zijne Heiligheid
Paus Leo XIV
voor de 10de Wereldgebedsdag
voor de zorg voor de schepping 2025

[1 september 2025]

Zaden van vrede en hoop

Geliefde broeders en zusters,

Het thema van deze Wereldgebedsdag voor de zorg voor de schepping, dat door onze geliefde voorganger paus Franciscus is gekozen, is “Zaden van vrede en hoop”. Bij de 10de verjaardag van de instelling van de dag, die plaatsvond samen met de publicatie van de encycliek *Laudato si'*, bevinden wij ons midden in het Jubeljaar, “*als pelgrims van hoop*”. En juist in deze context krijgt het thema zijn volle betekenis.

Jezus gebruikt in zijn prediking vaak het beeld van het zaad om te spreken over het Rijk Gods, en aan de vooravond van zijn lijden past Hij het toe op zichzelf, waarbij Hij zichzelf vergelijkt met de graankorrel die moet sterven om vruchten voort te brengen (vgl. Joh. 12, 24). Het zaad geeft zich geheel over aan de aarde en daar ontkiemt het leven met de onstuimige kracht van zijn gave, ook op de meest onverwachte plaatsen, in een verrassend vermogen om toekomst voort te brengen. Denken wij bijvoorbeeld aan de bloemen die aan de rand van de weg groeien: niemand heeft ze geplant, en toch groeien ze dankzij zaden die daar als bij toeval terecht zijn gekomen en erin slagen het grijs van het asfalt te sieren en zelfs het harde oppervlak ervan aan te tasten.

In Christus zijn wij dus zaden. Niet alleen zaden, maar “zaden van vrede en hoop”. Zoals de profeet Jesaja zegt, is de Geest Gods in staat de droge en verschroeide woestijn te veranderen in een boomgaard, een plaats van rust en kalmte: “Uit den hoge wordt de geest over ons uitgestort: dan wordt de woestijn als een boomgaard, en die boomgaard wordt met een woud gelijkgesteld. Dan woont het recht in de woestijn, de gerechtigheid in de boomgaard. En de gerechtigheid brengt vrede voort, rust en veiligheid zijn haar vruchten. Dan woont mijn volk in een gebied van vrede, een veilige woonplaats, een oord van ongestoorde rust” (Jes. 32, 15-18).

Deze profetische woorden die van 1 september tot 4 oktober het oecumenische initiatief van de “Periode van de schepping” zullen begeleiden, bevestigen krachtig dat samen met het gebed de wil en concrete acties noodzakelijk zijn die deze “liefkozing” van God op de wereld waarneembaar maken (vgl. *Laudato si'*, 84). Gerechtigheid en recht lijken immers de onherbergzaamheid van de woestijn te verhelpen. Het betreft een verkondiging van een buitengewone actualiteit. In verschillende delen van de wereld is het intussen duidelijk dat

onze aarde in verval aan het raken is. Overal brengen ongerechtigheid, schending van het internationale recht en rechten van volkeren, ongelijkheid en hebzucht, waaruit zij ontstaan, ontbossing, vervuiling en verlies van biodiversiteit voort. Extreme natuurverschijnselen, veroorzaakt door de klimaatverandering, die door menselijke activiteiten teweeg wordt gebracht, nemen in intensiteit en kracht toe (vgl. apost. exhort. *Laudato Deum*, 5), om nog maar niet te spreken over de effecten op middellange en lange termijn van de menselijke en ecologische verwoesting die gewapende conflicten met zich meebrengen.

Het lijkt dat het nog steeds ontbreekt aan een bewustzijn dat het verwoesten van de natuur niet allen op dezelfde wijze treft: gerechtigheid en vrede met voeten treden betekent dat de armsten, de gemarginaliseerden, de uitgesloten en het ergst getroffen worden. Op dit terrein is het lijden van de inheemse gemeenschappen emblematisch.

En dat is nog niet alles: de natuur zelf wordt soms een instrument voor handel, een goed dat verhandeld kan worden om economische of politieke voordelen te verkrijgen. In deze dynamiek wordt de schepping veranderd in een slagveld voor de controle op vitale bronnen, zoals de landbouwstroken en de bossen laten zien die gevaarlijk zijn geworden ten gevolge van de mijnen, de politiek van de “verschroeide aarde”¹, de conflicten die losbarsten rond de waterbronnen, de ongelijke verdeling van grondstoffen, waarvan de zwakste volken de dupe worden en waardoor de maatschappelijke stabiliteit wordt ondermijnd.

Deze verschillende wonden zijn te wijten aan de zonde. Dit is zeker niet wat God voor ogen had, toen Hij de aarde toevertrouwde aan de mens die naar zijn beeld was geschapen (Gen. 1, 24-29). De Bijbel promoot niet “een despotische overheersing van de schepping door de mens” (*Laudato si*, 200). Integendeel, het is “belangrijk de Bijbelteksten met een juiste hermeneutiek in hun context te lezen en eraan te herinneren dat zij ons uitnodigen de tuin van de wereld “te bebouwen en te bewaken” (vgl. Gen. 2, 15). Terwijl “bebouwen” betekent een terrein ploegen en bewerken, wil “bewaken” zeggen beschermen, verzorgen, behoeden, bewaren, toezicht houden. Dat houdt een relatie in van verantwoordelijke wederkerigheid tussen mens en natuur” (*ivi*, 67).

Gerechtigheid ten opzichte van het milieu - die door de profeten impliciet wordt verkondigd - mag niet meer beschouwd worden als een abstract idee of een ver doel. Dit is een dringende noodzaak die verder gaat dan een eenvoudige bescherming van het milieu. Het betreft in werkelijkheid een kwestie van sociale, economische en antropologische gerechtigheid. Voor gelovigen is het bovendien een theologisch vereiste, dat voor christenen het gezicht is van Jezus Christus, in wie alles geschapen is en verlost. In een wereld waar de meest broze mensen het eerst onder de verwoestende gevolgen van de klimaatverandering, de ontbossing en de vervuiling lijden, wordt de zorg voor de schepping een kwestie van geloof en menselijkheid.

Het is intussen echt tijd om daden te laten volgen op woorden. “De roeping behoeders van Gods werk te zijn, praktisch handen en voeten te geven, vormt een wezenlijk onderdeel van een deugdzzaam bestaan. Het is niet iets vrijblijvends en evenmin een secundair aspect van de christelijke ervaring” (*ivi*, 217). Door met toewijding en tederheid te werken kan men veel zaden van gerechtigheid doen ontkiemen en zo bijdragen aan vrede en hoop. Soms zijn er jaren nodig, voordat een boom zijn eerste vruchten geeft, jaren die een heel ecosysteem erbij betrekken in continuïteit, trouw, samenwerking en liefde, vooral als deze liefde een spiegel wordt van de offerende Liefde van God.

Onder de initiatieven van de Kerk die op dit terrein als zaden zijn uitgestrooid, wil ik herinneren aan het project “*Borgo Laudato si*”, dat paus Franciscus ons in Castel Gandolfo heeft nagelaten als een zaad dat vruchten van gerechtigheid en vrede kan voortbrengen. Het

¹ Vgl. Pauselijke Raad “Iustitia et Pax”, *Terra e cibo*, LEV 2015, 51-53

betreft een project van opvoeding tot een integrale ecologie dat een voorbeeld wil zijn van hoe men kan leven, werken en gemeenschap zijn door de principes van de encycliek *Laudato si'* toe te passen.

Ik bid tot de Almachtige dat Hij ons in overvloed zijn “geest uit den hoge” zendt, opdat deze en andere soortgelijke zaden overvloedige vruchten van vrede en hoop voortbrengen.

De encycliek *Laudato si'* heeft de katholieke Kerk en veel mensen van goede wil gedurende tien jaar begeleid: moge zij ons blijven inspireren en moge er steeds meer gekozen worden voor een integrale ecologie en deze steeds meer gedeeld worden als een te volgen route. Zo zullen zich de zaden van hoop vermenigvuldigen, die “bewaakt en bebouwd” moeten worden met de genade van onze grote en onverwoestbare Hoop, de verrezen Christus. In zijn naam zend ik u allen mijn zegen.

Uit het Vaticaan, 30 juni 2025, Gedachtenis van de heilige eerste martelaren van de Kerk van Rome

Leo PP. XIV

Vertaling: drs. H.M.G. Kretzers

Eindredactie: A. Kruse, MA

Copyright: Libreria Editrice Vaticana/SRKK